

Олександр М. Чемодуров

НАЦІОНАЛЬНЕ БАГАТСТВО У СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕОРІЇ: ПРОБЛЕМА ТРАНСФОРМАЦІЇ АКТИВІВ В ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

У статті узагальнено еволюцію теоретичних підходів до національного багатства – від класичних і неокласичних трактувань до сучасних інтегральних моделей, у межах яких багатство розглядається як багатокомпонентний запас економічних активів, здатних забезпечувати добробут у міжчасовій перспективі. На основі критичного аналізу підходів Світового банку та концепції інклюзивного багатства, розробленої під егідою програми ООН з доквілля, показано їх аналітичну цінність для оцінювання стійкості розвитку, міжпоколінної справедливості та виявлення втрат природного й людського капіталу, що не відображаються у потокових макроекономічних показниках, зокрема у валовому внутрішньому продукті.

Водночас обґрунтовано, що національне багатство у сучасних моделях має характер латентної, модельно сконструйованої величини, оцінка якої суттєво залежить від припущень щодо структури активів, методів їх капіталізації та ставки дисконту. Унаслідок цього показник національного багатства виконує переважно дескриптивну функцію, характеризуючи економічний потенціал, але має обмежену здатність пояснювати макроекономічну динаміку.

Ключовим теоретичним обмеженням сучасних моделей визначено відсутність формалізованого механізму трансформації запасу економічних активів у потоки виробництва. У результаті між величиною національного багатства та фактичною динамікою ВВП не існує прямого функціонального зв'язку, а реалізація накопиченого потенціалу залежить від інституційних умов, технологічної структури економіки та комплементарності факторів виробництва.

Зроблено висновок, що подальший розвиток теорії національного багатства доцільно спрямувати на інтеграцію балансового опису активів із моделями їх економічної реалізації, що дозволить посилити його пояснювальну та аналітичну роль у дослідженні довгострокового економічного розвитку.

Ключові слова: національне багатство, інклюзивне багатство, трансформація активів у зростання, стале зростання.